

Asia: VN/18125/2025

Ehdotus hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Nurmijärven Opisto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta taiteen perusopetusta koskevaksi uudeksi laiksi sekä siihen liittyvästä rahoitusmallin uudistuksesta. Pidämme tärkeänä, että lainsäädäntö päivitetään vastaamaan tämän päivän tarpeita.

On erittäin kannatettavaa, että tarkoitukseen ja tavoitteeseen on sisällytetty maininta elinikäisestä oppimisesta. Tällä tavoin huomioidaan yhä kasvava aikuisten opiskelijoiden joukko. On huomattava, että lapsimäärän vähentyessä taiteen perusopetusta on mahdollista pitää elävänä siten, että sen ulkopuolelle ei rajata mitään ikäryhmää. Käytännössä on havaittu, että oppimäärän kokonaissuorituksia saatetaan loppuun erityisesti aikuisten keskuudessa.

3 § Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Yhteen oppimäärään siirtyminen on pääosin kannatettava. Oppimäärän mitoitus on osin ongelmallinen.

Perusteluissa todetaan, että ” Pykälän 3 momentin mukaan taiteen perusopetuksen oppimäärän mitoituksen peruste on opintopiste. Säännös vastaisi osittain nykyisen lain 7 a §:ää. Momentissa säädettäisiin asetuksenantovaltuudesta, jonka mukaan mitoituksesta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää tarkemmin, kuinka

monta opetustuntia tulee antaa yhtä opintopistettä kohden.” Asetuksella on keskeinen merkitys oppilaitosten käytännön toimintaan. Yksi opintopiste sisältää 27 tuntia työskentelyä, joka jakaantuu opetustunteihin ja omaan työskentelyyn. Tämä tulee näkyä selvästi myöhemmin myös opetussuunnitelman perusteiden tasolla. Taideopetuksessa oman työskentelyn osuus on keskeinen elementti ja vaihtelee taiteenalaista riippuen. Joten on ymmärrettävää, että lainsäädännössä on käytettävä laskennallisia arvoja.

Perusteluissa todetaan: ”Pykälän 4 momentin mukaan taiteen perusopetuksen oppimäärän laajuus on 50 opintopistettä.”

Mikäli asetuksella määritellään, että yksi opintopiste edellyttää 20h opetusta ja yksi opintopiste on määrällisesti 27h, tarkoittaa tämä, että koko 50 opintopisteen oppimäärä on 1350 tuntia, josta oppilaan omaa työskentelyä on 350 tuntia. On tuotava selkeästi esiin, että 50op ei ole 1000h vaan 1350h. Ratkaisu on kestävä ja nykyistä yleistä oppimäärää (18,52 op/500h) antaville oppilaitoksille. Käytännössä tämä tarkoittaa lasten taiteen perusopetuksen osalta opintojen pitkittymistä seitsemästä vuodesta noin 14 vuoteen. Viikoittaisen kontaktiopetustuntimäärän lisääminen tai tuplaaminen ei ole mahdollista koulutuksen järjestäjän ja osallistujan näkökulmasta kustannusteknisistä syistä. Tämä estää saavutettavuuden toteutumisen. Esitys tarkoittaa käytännössä, että toiminta ei ole enää toteutuskelpoista. Näin ollen katsomme, että esitys heikentää saavutettavuutta.

Edellä mainituista syistä johtuen esitämme, että oppimäärän tulisi koostua moduuleista, jotka mahdollistavat välitodistuksen myöntämisen 20 opintopisteen täytyttyä. Tämä on opetussuunnitelmatasoinen ratkaisu, mutta oikeudesta välitodistukseen tulisi määrätä asetuksella, jotta välitodistuksen arvo on riittävä.

Lain valmistelun tarkoituksena on ollut parantaa saavutettavuutta. Tilastotietoja hyödyntäen on huomioitava, mihin saavutettavuudella pyritään; vain muutama prosentti laajan oppimäärän oppilaista suorittaa opinnot loppuun. Mikäli lain muutoksella pyritään saamaan koko oppimäärän suorittajia lisää, ei asia tule näkemyksemme mukaan parantumaan tällä lakiesityksellä. Saavutettavuuden parantamiseen tähtäävät muutokset on keskitettävä n. 20-30 opintopisteen suorituksiin, joissa osallistujamäärät ovat suurempia ja saavutettavuus korkealla. Tämä mahdollistuu edellä esitetyllä asetukseen kirjattavalla välisuoritusjärjestelyllä.

4 § Kunta koulutuksen järjestäjänä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Säännöskohtaisissa perusteluissa mainitaan: ”Kunta vastaisi koulutuksen järjestäjälle tässä laissa säädettyistä tehtävistä ja velvoitteista kuten julkisista hallintotehtävistä ja päätöksistä kuten

nykyisinkin. Viranomaispäätökset koskevat esimerkiksi oppilaaksi ottamista, oppilasmaksuja sekä todistuksen antamista, joita kunta koulutuksen järjestäjänä ei sopimuksin voi siirtää yksityiselle tai julkiselle yhteisölle tai säätiölle.”

Tästä perustelusta saa käsityksen, että kunnan viranhaltijan tulee tehdä päätökset oppilaaksi ottamisesta, oppilasmaksuista jne. yksityisen oppilaitoksen puolesta, eikä tätä päätösvaltaa voi siirtää sopimusoppilaitokselle. Käytännössä tämä muutos aiheuttaisi merkittävän hallinnollisen muutoksen nykyiseen toimintatapaan verrattuna. Perustelukirjausta tulee täsmentää.

Varsinainen lakiesitysteksti on selkeä.

5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

7 § Koulutuksen järjestämislupa

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

8 § Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

9 § Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

10 § Yhteistyö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Yhteistyö eri taiteenalojen kesken on suotavaa. Monitaiteellinen taiteen perusopetuksen opintojen kokonaisuus tulee huomioida opetussuunnitelmatyössä. Tässä opinnot rakentuisivat useamman taiteenalan opinnoista. Esim. kuvataide ja käsityö hyvänä esimerkkinä, jossa aineet tukevat toinen toistaan.

1350h/50op koulutuksen järjestäminen yhteistyössä toisen oppilaitoksen kanssa on harkittavissa. Käytännössä kuitenkin Suomen kunnista on alle 10 000 asukkaan kuntia 211 eli 2/3. Näin ollen potentiaalisten yhteistyökumppanien olemassaolo voi olla melko epävarmaa suurimmassa osassa Suomea. Yhteistyömahdollisuudet keskittyvät isoimpiin kasvukeskuksiin.

Kiinnittäisimme erityistä huomiota Aluehallintoviraston lausumiin: ”Aluehallintovirastot lausuvat yhteisenä näkemyksenään, että yhteistyöstä ei voida säätää laissa velvoittavana.” ”Taiteen perusopetuksen järjestäjä ei voi vastata yhteistyökumppaneiden toiminnan laadusta.”

11 § Vastuutehtävä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

12 § Valtion rahoitus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

13 § Henkilöstö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

14 § Oppilaaksi ottaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

15 § Oppilailta perittävät maksut

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

16 § Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Välitodistuksen tai osasuorituksen antamisen mahdollisuus tulisi nostaa myös lain tasolle. On tärkeää, että taiteen perusopetuksen kautta saatu osaaminen voitaisiin tunnistaa ja tunnustaa nykyistä paremmin. Tämä tarkoittaa, että opinnoista tulee saada todistus "kandi-maisteri"-ajatuksen mukaisesti myös opintojen välivaiheessa.

18 § Tietojensaanti- ja ilmoitusoikeus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Ilmoitusvelvollisuus tulisi voida olla anonymina, mikäli kyseessä on alaikäiseen lapseen kohdistuva tieto.

19 § Koulutuksen arviointi

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Siirtymäsäännökset (lakiesityksen 22-24 §:t)

Valitse sopivin

Kannatan

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

2. Esityksen sisältämä uusi valtionrahoitusmalli. Mitä mieltä olette työryhmän esityksestä:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Ei koske kansalaisopistojen antamaa taiteen perusopetusta.

20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

4. Ehdotus asetukseksi taiteen perusopetuksesta. Mitä mieltä olette työryhmän ehdotuksesta:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Erinomainen muutos.

Muut kommentit ja huomiot:

Pyydämme, että kommentti aloitetaan viittaamalla työryhmän ehdotuksen lukuun, alakohtaan, kappaleeseen tai pykälään. Jos kommentti ei koske mitään tiettyä esityksen kohtaa, pyydämme, että kommentti aloitetaan sanoilla "Yleinen kommentti"

Yleinen kommentti:

On tärkeä huomioida, että nykyisen yleisen oppimäärän opinnoilla (500h) on mahdollista saavuttaa riittävä taitotaso, jolla pyritään ammatillisiin opintoihin. Näin tapahtuu käytännössä vuosittain. Lakimuutoksella on varmistettava, että toimivaa käytäntöä ei romuteta. Muuttamalla oppimäärä 50 opintopisteen suuruiseksi (1350 h) ei yksinomaan paranneta saavutettavuutta. Järjestämisrakenteen tulee olla riittävän joustava. Tämän vuoksi järjestämisluvut tulisi tässä kohdin uusia kaikilta koulutuksenjärjestäjiltä. Koulutuksen järjestäminen edellyttää tämän lakimuutoksen mukaan uudenlaisia järjestämistapoja ja järjestäjäyhdistelmiä. Tämä on lakiuudistuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta keskeinen elementti, jossa määritellään vastuut ja tehtävänjaot.

Katsomme, että mikäli lakiluonnos hyväksytään sellaisenaan, tulee se heikentämään eri taiteenalojen opintojen saavutettavuutta eri puolilla maata huomattavasti. Lakiuudistuksen tavoite saavutettavuuden parantumisesta ei toteudu.

Karemo Jenni
Nurmijärven Opisto